

Sygn. akt II AKa 424/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiktor Gromiec (spr.)

Sędziowie: SSA Danuta Matuszewska

SSA Beata Fenska-Paciorek

Protokolant: referent-stażysta Aleksandra Urbanowicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Grażyny Bobryk

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2014 r.

sprawy

H. G.

o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 30 września 2014 r., sygn. akt **XI Ko 92/14- O**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższa do 12 000 (dwunastu tysięcy) złotych kwotę zasądzoną na rzecz H. G. w punkcie I z tytułu zadośćuczynienia;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K.- Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto tytułem nieuiszczonej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przed Sądem Apelacyjnym.

UZASADNIENIE

H. G. za pośrednictwem pełnomocnika złożył wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 45.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie II K 34/14 Sądu Rejonowego w Kwidzynie.

Na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2014 r. wniosek został zmodyfikowany do kwoty żądania 50.000 zł.

Wyrokiem z dnia 30 września 2014 r. w sprawie XI Ko 92/14-o Sąd Okręgowy w Gdańsku zasądził od Skarbu Państwa na rzecz H.G. kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w

sprawie II K 34/13 Sądu Rejonowego w Kwidzynie wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

W pozostałej części wniosek o zadośćuczynienie został oddalony, a, kosztami postępowania w sprawie obciążono Skarb Państwa.

Powyższy wyrok w części oddalającej wniosek zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy i zarzucił mu obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 552 § 1 i § 4 k.p.k., polegającą na przyznaniu zadośćuczynienia, którego wysokość nie jest adekwatna do rozmiarów doznanej przez wnioskodawcę krzywdy.

Skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy w niewystarczającym stopniu uwzględnił wszystkie okoliczności, które uzasadniają określenie wysokości przyznawanego zadośćuczynienia. W ocenie autora rozpoznawanego środka odwoławczego, biorąc pod uwagę wiek wnioskodawcy oraz stan jego zdrowia, jak również szczególnie trudne warunki w trakcie jego osadzenia, kwota zasądzzonego zadośćuczynienia nie stanowi pełnej rekompensaty doznanej krzywdy. Skarżący podniósł ponadto, iż wysokość przyznanego zadośćuczynienia pozostaje w oderwaniu od utrwalonej linii orzeczniczej i nie koresponduje z wysokością kwot przyznawanych w podobnych sprawach.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w punkcie I i II, poprzez uwzględnienie wniosku w całości, ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy H. G. jest w części zasadna.

W pierwszej kolejności zaważyć należy, że Sąd meriti w sposób wyczerpujący wskazał przesłanki jakimi kierować winien się Sąd orzekający w przedmiocie roszczenia o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie, które znajduje oparcie w treści art. 552 § 4 k.p.k. i przesłanki te prawidłowo zmaterializował w przedmiotowej sprawie.

Podkreślić należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd pierwszej instancji kwestionowane rozstrzygnięcie na kompleksowej analizie zebranego materiału dowodowego. Tym samym nietrafny jest zarzut, jakoby Sąd a quo w niewystarczającym stopniu uwzględnił wszystkie okoliczności, które uzasadniają określenie wysokości przyznawanego zadośćuczynienia. Jak wynika bowiem z treści uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, miarkując kwotę zadośćuczynienia należnego wnioskodawcy, wzięto pod uwagę wszystkie relewantne dla rozstrzygnięcia w sprawie okoliczności, w tym w szczególności długość okresu pobytu w izolacji penitencjarnej, dolegliwość wynikającą z faktu tymczasowego aresztowania, rodzaj zarzutu postawionego wnioskodawcy, rygor odbywania tymczasowego aresztowania, a ponadto - co szczególnie istotne z punktu widzenia zarzutów skarżącego - sytuację rodzinną wnioskodawcy, jego stan zdrowia, wiek jak i skutki w sferze psychiki wynikające z osadzenia w zakładzie karnym.

W ocenie Sądu odwoławczego, biorąc pod uwagę rezultaty dokonanych ustaleń faktycznych oraz poniższą uwagę, zasadnym było częściowe uwzględnienie apelacji pełnomocnika wnioskodawcy i podwyższenie zasądzonej kwoty zadośćuczynienia do 12.000 zł.

W tym miejscu należy zauważyć, iż w zaskarżonym wyroku zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz H. G. kwotę 10000 zł (dziesięć tysięcy pięćset złotych).

Przechodząc do rozważań w przedmiocie wysokości należnego wnioskodawcy zadośćuczynienia należy stwierdzić, że oczywiście trafne jest stanowisko Sądu orzekającego, iż rekompensata za doznaną krzywdę może dotyczyć, na gruncie przedmiotowej sprawy, jedynie okresu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania od dnia 13 marca 2012 r. do dnia 8 maja 2012 r. O ile bowiem oczywistym i bezsprzecznym faktem jest, że wobec wnioskodawcy H. G. stosowano izolacyjny środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w dłuższym okresie, od dnia 26 sierpnia 2011 r. do dnia 8 maja 2012 r., to jednak w związku z faktem, iż na poczet orzeczonej wobec H. G.

kary grzywny zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 26 sierpnia 2011 r. do dnia 12 marca 2012 r., kwota przyznanego zadośćuczynienia rekompensować może jedynie okres niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, niezaliczony na poczet orzeczonej kary grzywny.

Pogląd, iż w przypadku zaliczenia części okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej w sprawie kary rekompensacie podlegać może jedynie pozostały (niezaliczony na poczet orzeczonej kary) okres izolacji osoby wnioskującej o przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 552 § 4 k.p.k., prezentowany jest jednolicie zarówno w doktrynie (m.in. P. Hofmański (red.). Komentarz do art. 552 k.p.k., wyd. CH Beck 2012; T. Boratyńska, Komentarz do art. 552 k.p.k., wyd. CH Beck 2013; L. Paprzycki, Komentarz do art. 552 k.p.k., LEX/el., 2014), jak i orzecznictwie (m.in. post. SN z dnia 20.09.2007 r., I KZP 28/07, KZS 2007, nr 12, poz.45; wyr. SN z dnia 13.05.2010 r., WA 11/10, OSNK 2010, nr 1, poz. 999; wyr. SA we Wrocławiu z dnia 31.01.2012 r., II AKa 404/11, Legalis nr 745800). Nie ulega wątpliwości, iż zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania (na podstawie art. 417 k.p.k.) na poczet kary orzeczonej wobec skazanego wyklucza późniejsze skuteczne wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie bądź zadośćuczynienie na podstawie przepisów rozdziału 58. k.p.k. za ten sam okres. Zaaprobowanie odmiennego stanowiska doprowadzić musiałoby w konsekwencji do niczym nieuzasadnionego uprzywilejowania skazanego, który z jednej strony otrzymałby rekompensatę za okres niesłuszenie stosowanego tymczasowego aresztowania, a z drugiej zwolniony by został z obowiązku zapłaty orzeczonej kary grzywny, w części w jakiej zaliczono na jej poczet okres tymczasowego aresztowania. Powtórzyć zatem należy, iż na gruncie przedmiotowej sprawy w pełni zasadne jest stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż wnioskodawcy H. G. przysługuje zadośćuczynienie wyłącznie za okres tymczasowego aresztowania, który nie został zaliczony na poczet orzeczonej wobec niego kary grzywny, to jest za okres od dnia 13 marca 2012 r. do dnia 8 maja 2012 r.

Biorąc zatem pod uwagę, iż w rozpoznawanej sprawie rekompensacie podlegać ma jedynie okres niespełna dwóch miesięcy stosowania wobec H. G. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, to żądanie skarżącego, zasądzenia na rzecz wnioskodawcy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwoty 50.000 zł, jest rażąco wygórowane. W ocenie Sądu Apelacyjnego już kwota zasądzona przez Sąd pierwszej instancji co do zasady była kwotą nie pozostającą w dysproporcji do krzywdy doznanej przez wnioskodawcę, to jednakże analiza treści zaskarżonego wyroku i zebranego materiału dowodowego wskazuje, iż zasadnym było podwyższenie tejże kwoty do 12.000 zł. Jest to kwota „odpowiednia” w rozumieniu art. 445 § 2 k.c., to jest pozostająca w adekwatnym stosunku do rozmiaru doznanej przez wnioskodawcę krzywdy, uwzględniająca stopień cierpień fizycznych i psychicznych jakich doznał tenże w trakcie pobytu w zakładzie karnym, ich intensywność i czas trwania.

Ze wskazanych powodów orzeczono jak w punktach I i II..

Na podstawie art. 554 § 2 k.p.k. kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa.